

ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ І ОСОБЛИВОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПСИХОЛОГІВ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ

Щерблюк О. І.

Студентка 3 курсу факультету психології та соціальної роботи ОНУ імені

І.І.Мечникова

Науковий керівник: Данілова О. С.

кандидат психол. наук, доцент кафедри клінічної психології

ОНУ імені І.І.Мечникова

Актуальність проблеми полягає в тому, що на даний момент в Україні ми бачимо що цінуються психологи-професіонали в різних галузях, які здатні на високому рівні виконувати різноманітні професійні обов'язки, дане питання ми розглядаємо крізь призму гендерного аспекту.

Предмет нашого дослідження полягає в теоретико-методологічному огляді наукової літератури на тему особистісних якостей і особливостей фахівців психологів.

Вивчення проблеми формування професійної та особистісної готовності майбутнього психолога репрезентовано у психологічній літературі широким колом дослідників, зокрема: І.Н. Андрєєвою, О.Ф.Бондаренком, І.В. Вачковим, С.П. Дерев'янко, Є.П. Ільїним, М. Аміновим, О. Бодальовим, О. Власовою, В. Карандашевим, О. Санніковою, Н. Чепелевою та ін.

Професіоналізація в психологічній сфері діяльності виступає, як указує О. Бондаренко, не тільки процесом входження й освоєння професії, але й, одночасно, здійснення особистісного та професійного саморозвитку, формування норм, мети, змістів професії та засобів їх досягнення. Якість і успішність професійної діяльності психолога, насамперед, залежить від того, чи зможе студент-психолог, перебуваючи в освітньому просторі, побудувати власну модель професійної діяльності, яка включатиме не тільки впевнене володіння технологією професійної діяльності, але й ціннісне-рольове бачення майбутньої професії та себе в ній. [4]

Чепелева Н. В наголошувала, що майбутньому психологу необхідна і сенситивність, інакше кажучи, чутливість. Якщо ви добре відчуваєте настрій іншої людини, вмієте здогадатися про її потреби, відчуваєте біль і радість близьких як свою власну, отже, ви володієте ще однією важливою якістю. Потрібно сказати, що вона, взагалі-то, розвивається, але її початковий рівень має значення. [5]

Р. Кеттел наприклад, проводив вивчення психологічних якостей, які відрізняють психологів-дослідників від психологів-практиків. За допомогою 16-факторного особистісного опитувальника, який дозволяв побудувати "професійні портрети", вивчалася залежність ефективності їх професійної діяльності від особистісних рис. Ця залежність висловила в наступних формулах:

- для психолога-практика: $\text{Ефективність} = 0,72A + 0,29B + 0,29H + 0,29N$;
- для психолога-дослідника: $\text{Ефективність} = 0,31A + 0,78B + 0,47N$ [3]

Аналіз літератури, проведений Т. А. Верняевой, і її емпіричне дослідження [2] показали, що для психолога-дослідника необхідні ті ж загальні властивості особистості, які необхідні для вчених будь-якої фундаментальної науки. Специфіка полягає лише в вираженості комунікативних якостей, що пов'язано із загальною установкою психологів на вивчення людини. В силу того що в більшості дослідницьких ситуацій в психології потрібна взаємодія психолога-дослідника і випробуваного, вони виявляються необхідними.

За даними Н. А. Аминова і М. В. Молоканова [1], для психолога з практичною орієнтацією виявилися характерними: виражена готовність до контактів; загальна інтелектуальність; вміння підтримувати контакти, тобто стресостійкість в процесі

спілкування; вміння контролювати свою поведінку, тобто зберігати емоційний самоконтроль в процесі спілкування; атракція (привабливість); емоційна заразливість; емпатія; опора на себе в прийнятті рішень.

Наше дослідження ми проводимо на базі ОНУ імені І.І.Мечникова, наш університет відрізняється тим, що вже багато років несе високу планку підготовки фахівців які успішно реалізуються в практичній і дослідницькій діяльності. Також університет займається перекваліфікацією студентів які вже мають першу освіту. Студенти 1 курсу післядипломного навчання стали нашими реципієнтами.

В результаті пілотажного дослідження ми можемо сказати, що тільки незначна кількість реципієнтів 2% навчається підтримуючи модні тенденції та для підтримки престижу соціальної ніші і це нас може тільки тішити. У зв'язку з оглядом наукової літератури та проведеними методиками ми продовжуємо дослідження. І завдяки методу лангітуду ми зможемо порівняти ті якості з якими реципієнти прийшли в університет з набутими в період навчання.

Література

1. Амінів П. Л., Молоканов М. В. Про компонентах спеціальних здібностей майбутніх шкільних психологів // Психологічний журнал. 1992. Т. 13. № 5. С. 108.
2. Вериясва Т. А. Профессионально-личностный портрет психолога : дис.... канд. психол. наук. СПб.: СПбГУ, 1997. С. 48.
3. Кеттелла Р. Вибойщик І.В Особистісний багатофакторний опитувальник «ЮУрГУ» 2000. С. 39
4. Овсянецка Л. П. До проблеми психологічної сутності домагань особистості / Л. П. Овсянецка // Філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ : Прикарпатський ун-т ім. В. Стефаника, 1999. – Вип. 3. – № 1. – С. 55–62.
5. Чепелева Н. В. Формування професійної компетентності в процесі вузівської підготовки психолога практика / Н. В. Чепелева // Актуальні проблеми психології. – К. : Інститут психології АПН України. –1999. – С. 271– 279.